

EL PARC NACIONAL D'AIGÜESTORTES I ESTANY DE SANT MAURICI COM A PRODUCTE DE SENDERISME

Els parcs nacionals es creen amb l'objectiu principal de protegir el medi ambient però han de permetre, per definició, d'una manera o l'altra, l'accés dels ciutadans al seu interior. La societat té el dret de gaudir dels parcs nacionals.

Això fa que tots els parcs nacionals estiguin obligats a facilitar l'ús públic de l'espai. A més, la marca "parc nacional" actua com un pol d'atracció per al turisme. Aquesta figura gaudeix de reconeixement internacional i el públic el relaciona amb un lloc natural d'alta qualitat, ben conservat on la natura encara es pot trobar de manera "salvatge". Així doncs, paradoxalment els visitants poden arribar a ser els principals enemics per a la conservació dels valors naturals que es pretenen protegir.

Atenent al sistema d'ús públic i a l'afluència de visitants al seu interior, els parcs nacionals i espais naturals protegits es podrien classificar en dues categories: parcs "tancats" (com Doñana o Cabañeros per exemple) on l'entrada es troba fortament restringida i regulada; i parcs "oberts" (la majoria dels parcs de muntanya, com Aigüestortes...) on l'entrada de vianants a peu sol ser lliure i amb poques limitacions.

Els espais naturals de muntanya van ser descoberts primer per viatgers agosarats, excursionistes i alpinistes; i posteriorment per científics, conservacionistes i polítics que van promoure la seva protecció. Això fa que generalment el senderisme i les activitats de muntanya estiguin admeses al seu interior, encara que estiguin subjectes a regulacions més o menys estrictes.

5. Quines activitats voleu fer?	
Senderisme	349
Descansar i gaudir	213
Observació de la natura	142
Travesses	99
Alpinisme	29
Escalada	14
Altres	14
total de respostes	860
total d'enquestes	472

Enquestes als visitants 2010

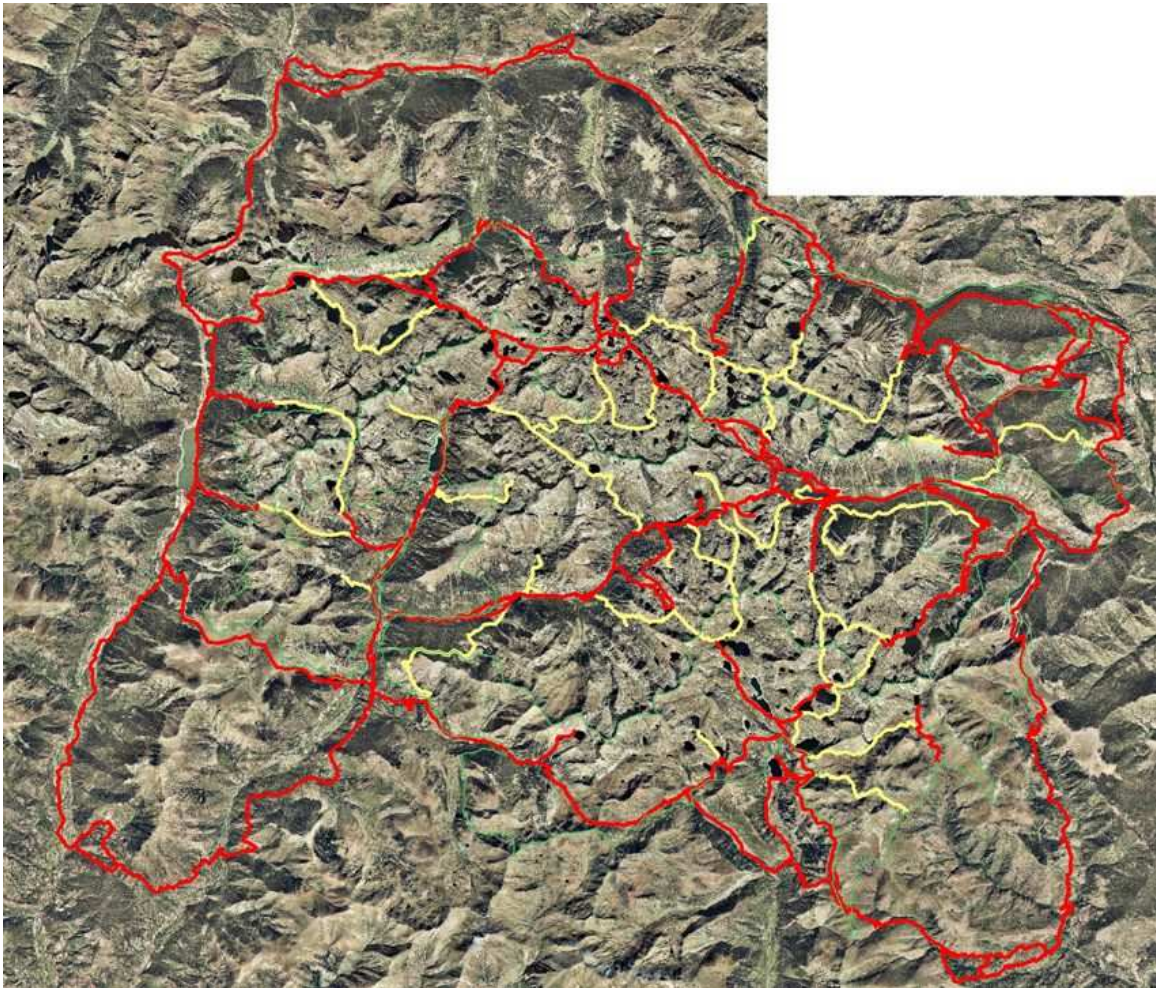
A Aigüestortes el senderisme i l'alpinisme hi són admesos genèricament. Es recomana no abandonar els camins senyalitzats i només hi ha algunes zones molt reduïdes (declarades com a reserva integral) on no s'hi pot accedir.

El 75% de les persones enquestades al Parc durant l'any passat manifestava que una de les activitats que havia vingut a fer al Parc era el senderisme.

Podríem dir que tot el Parc Nacional és un gran producte de senderisme en si mateix. Encara que potser avui, aquest terme es refereix normalment a paquets organitzats de senderisme, amb un nom suggeridor i amb les etapes clarament establertes i que es poden contractar (carros de foc, el pas del temps, la porta del cel, cavalls al vent, estels dels sud...)

Per organitzar i canalitzar al mig milió de visitants que el Parc Nacional rep cada any, es va elaborar un pla de senders on es feia un inventari dels camins del parc i se'ls donava una categoria (entre l'1 i el 5) que definia la intensitat de l'ús públic i el tipus de públic al que estava destinat.

Els de categoria 1 i 2 (en vermell a la imatge) són els que són més recomanables per al públic en general. D'aquí surten els fulletons d'itineraris per zones que el parc imprimeix i són els camins més recomanats pel parc i aquells on es centraran majoritàriament les tasques de manteniment i senyalització. La categoria 3 són camins generalment evidents i ben marcats però que es va creure que no eren tan atractius per al públic general. Les categories 4 i 5 inclouen itineraris de muntanya, normalment sense senyalització, normalment destinats a alpinistes i persones que fan travesses. Els de categoria 5 estan expressament exclosos de qualsevol promoció per part del Parc.

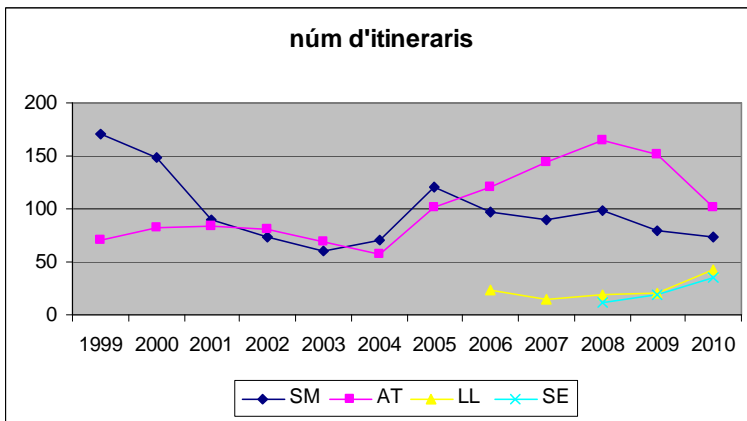

Dins d'aquesta xarxa de senders del Parc s'hi encabeixen dos productes de senderisme amb característiques molt diferents:

- Carros de Foc: producte elaborat i gestionat 100% per la iniciativa privada, exemple d'èxit de públic i reconeixement (milers de resultats al google), malgrat no comptar amb suport econòmic i institucional.
- Camins Vius: resultat d'una proposta inicial lligada més o menys amb DEPANA, que el parc va entomar com a projecte propi i s'ha desenvolupat com un projecte bastant gran de recuperació i senyalització de camins que uneix els pobles que hi ha al voltant del parc. Actualment s'ha acabat la feina de recuperació i senyalització dels camins.

Un altre tipus de producte de senderisme que ofereixen els espais naturals protegits són les activitats de senderisme guiades amb guies interpretadors:

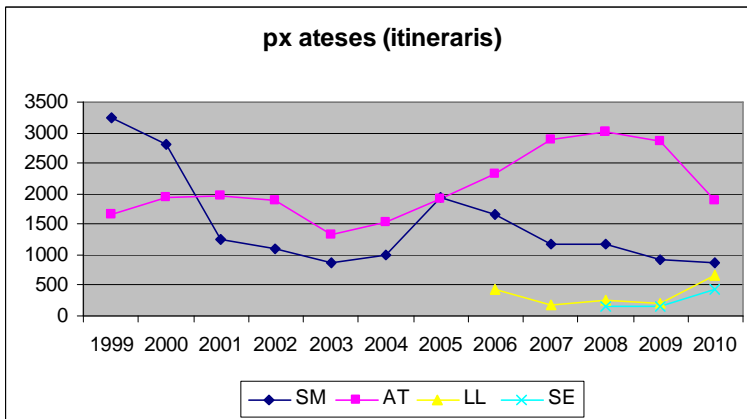
El Parc Nacional edita dos calendaris d'activitats semestralment: estiu-tardor i hivern-primavera. Durant tot l'any el parc organitza itineraris de natura. En les gràfiques que es troben a continuació hi ha un recull estadístic dels itineraris del parc durant els darrers anys:

Dins d'aquests itineraris hi ha una n'hi ha de diferents tipus, que potser s'haurien d'estudiar per separat, segons la tipologia dels grups, la procedència, l'època de l'any...

Tenint en compte el número de persones els itineraris amb grups nombrosos tenen una importància quantitativa més gran. Així a l'engròs, la forta davallada d'itineraris i persones al sector de Sant Maurici entre 1999 i 2001 és deguda a l'entrada del sector privat en el mercat d'itineraris per a escolars que visiten la comarca en viatges d'esports d'aventura de final de curs.

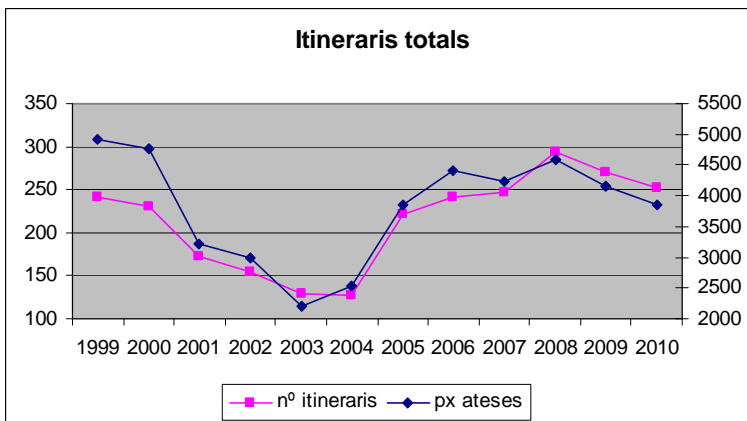
Algunes empreses del sector han anat substituint la feina que feia el Parc a finals dels 90. L'increment del sector occidental dels darrers anys també s'explica per l'augment de grups escolars que el Parc ha assumit durant els darrers anys.

Altres sectors com els itineraris de caire més institucional destinats a públic local o els itineraris monogràfics destinats als visitants són més constants en el temps.

I encara ens agradaria destacar un altre producte més específic de senderisme hivernal com són els itineraris amb raquetes de neu que tenen un futur bastant prometedor.

Encara que els darrers anys el nombre de participants en aquest

tipus d'itineraris també ha anat baixant, també s'ha de tenir en compte l'existència d'altres empreses i guies que ofereixen aquest servei i no surten reflectits a l'estadística del Parc.

	raquetes		
	Itin.	Pers.	x
2010	30	194	6,47
2009	36	295	8,19
2008	44	457	10,39

Resumint, en la meua opinió crec que hi ha 3 tipus de producte de senderisme prou diferents encara que amb punts en comú:

- La xarxa de senders d'un espai natural, una comarca, un ajuntament...
- L'oferta d'activitats de senderisme amb guies.
- El producte elaborat amb un nom, rutòmetre, allotjament, gestor del producte...

Gerard Giménez Pérez
Tècnic del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici
Espot, 28 d'abril de 2011